

Maria FILIPIAK

SŁUCHANIE
Bibliografia wypowiedzi papieży
Jana Pawła II, Benedykta XVI i Franciszka
z lat 1978-2019

Wykaz skrótów

IGP – *Insegnamenti di Giovanni Paolo II* [Città del Vaticano]

I (1978) ss. 477	XIV (1991) t. 1, ss. 1983
II (1979) [t. 1], ss. 1729	XIV (1991) t. 2, ss. 1619
II (1979) t. 2, ss. 157	XV (1992) t. 1, ss. 2147
III (1980) t. 1, ss. 1983	XV (1992) t. 2, ss. 1119
III (1980) t. 2, ss. 1869	XVI (1993) t. 1, ss. 1855
IV (1981) t. 1, ss. 1292	XVI (1993) t. 2, ss. 1725
IV (1981) t. 2, ss. 1313	XVII (1994) t. 1, ss. 1367
V (1982) t. 1, ss. 1376	XVII (1994) t. 2, ss. 1281
V (1982) t. 2, ss. 2497	XVIII (1995) t. 1, ss. 2054
V (1982) t. 3, ss. 1751	XVIII (1995) t. 2, ss. 1589
VI (1983) t. 1, ss. 1730	XIX (1996) t. 1, ss. 1798
VI (1983) t. 2, ss. 1496	XIX (1996) t. 2, ss. 1206
VII (1984) t. 1, ss. 2016	XX (1997) t. 1, ss. 1799
VII (1984) t. 2, ss. 1708	XX (1997) t. 2, ss. 1230
VIII (1985) t. 1, ss. 2081	XXI (1998) t. 1, ss. 1669
VIII (1985) t. 2, ss. 1683	XXI (1998) t. 2, ss. 1483
IX (1986) t. 1, ss. 2204	XXII (1999) t. 1, ss. 1660
IX (1986) t. 2, ss. 2242	XXII (1999) t. 2, ss. 1396
X (1987) t. 1, ss. 1482	XXIII (2000) t. 1, ss. 1415
X (1987) t. 2, ss. 2582	XXIII (2000) t. 2, ss. 1463
X (1987) t. 3, ss. 1812	XXIV (2001) t. 1, ss. 1607
XI (1988) t. 1, ss. 1073	XXIV (2001) t. 2, ss. 1376
XI (1988) t. 2, ss. 2625	XXV (2002) t. 2, ss. 1130
XI (1988) t. 3, ss. 1405	XXV (2002) t. 1, ss. 1290
XI (1988) t. 4, ss. 2317	XXVI (2003) t. 1, ss. 1298
XII (1989) t. 1, ss. 1945	XXVI (2003) t. 2, ss. 1205
XII (1989) t. 2, ss. 1783	XXVII (2004) t. 1, ss. 1063
XIII (1990) t. 1, ss. 1885	XXVII (2004) t. 2, ss. 933
XIII (1990) t. 2, ss. 1888	XXVIII (2005), ss. 333

IB – *Insegnamenti di Benedetto XVI* [Città del Vaticano]

I (2005) ss. 1326	V (2009) t. 2, ss. 980
II (2006) t. 1, ss. 1008	VI (2010) t. 1, ss. 1166
II (2006) t. 2, ss. 1065	VI (2010) t. 2, ss. 1390
III (2007) t. 1, ss. 1405	VII (2011) t. 1, ss. 1072
III (2007) t. 2, ss. 1065	VIII (2012) t. 1, ss. 960
IV (2008) t. 2, ss. 1099	VIII (2012) t. 2, ss. 952
IV (2008) t. 1, ss. 1280	IX (2013), ss. 336
V (2009) t. 1, ss. 1439	

IF – *Insegnamenti di Francesco* [Città del Vaticano]

- I (2013) t. 1, ss. 592
 I (2013) t. 2, ss. 983
 II (2014) t. 1, ss. 938
 II (2014) t. 2, ss. 949

- NP I – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, I (1978), Poznań–Warszawa 1987, ss. 220
 NP II, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 1, Poznań 1990, ss. 793
 NP II, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 2, Poznań 1992, ss. 753
 NP III, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 1, Poznań–Warszawa 1985, ss. 875
 NP III, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 2, Poznań–Warszawa 1986, ss. 924
 NP IV, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 1, Poznań 1989, ss. 611
 NP IV, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 2, Poznań 1989, ss. 572
 NP V, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 1, Poznań 1993, ss. 877
 NP V, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 2, Poznań 1996, ss. 1004
 NP VI, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 1, Poznań 1998, ss. 852
 NP VI, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 2, Poznań 1999, ss. 686
 NP VII, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VII (1984) t. 1, Poznań 2001, ss. 924
 NP VII, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VII (1984) t. 2, Poznań 2002, ss. 827
 NP VIII, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VIII (1985) t. 1, Poznań 2003, ss. 1076
 NP VIII, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VIII (1985) t. 2, Poznań 2004, ss. 856
 NP IX – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IX (1986) t. 1, Poznań 2005, ss. 999
 AP 2 – Anioł Pański z Papieżem Janem Pawłem II, Città del Vaticano 1986, ss. 479
 ORpol. – „L'Osservatore Romano” wydanie polskie 1980-

JAN PAWEŁ II

1978

1. *Pogłębiać dialog, by przezwyciężyć podziały* (Przemówienie do Sekretariatu do Spraw Jedności Chrześcijan, 18 XI), NP I, s. 81-83; toż: *Approfondire il dialogo per superare le divisioni*, IGP I, s. 175-179.

1979

2. *Braterski dialog* (Przemówienie do przedstawicieli Organizacji Żydowskich, 12 III), NP II, 1, s. 221-223; toż: *Un fraterno dialogo tra cristiani ed ebrei a vantaggio dell'umanità*, IGP II, 1, s. 528-535.

3. *Postępować naprzód w dialogu z Kościołami prawosławnymi* (Przemówienie do przedstawicieli Fundacji „Pro Oriente”, 29 III), NP II, 1, s. 305-306; toż: *Progredire nel dialogo con le Chiese Ortodosse*, IGP II, 1, s. 736-737.

4. *Posłuszeństwo i radość w duchu diakonatu* (Przemówienie do diakonów, 21 IV), NP II, 1, s. 395-397; toż: *Obbedienza e gioia nello spirito del diaconato*, IGP II, 1, s. 942-945.

5. *Słowo i miłość dla owocnego dialogu* (Przemówienie do Sekretariatu do spraw Niechrześcijan, 27 IV), NP II, 1, s. 423-425; toż: *Parole e amore per un fruttuoso dialogo*, IGP II, 1, s. 998-1001.

6. *Przyjmować i przekazywać Słowo Boże* (Przemówienie do dzieci z Akcji Katolickiej, 26 V), NP II, 1, s. 564-566; toż: *La consegna cristiana: ricevere e trasmettere la parola di Dio*, IGP II, 1, s. 1316-1319.

7. *Słyszę głos Italii* (Przemówienie do Prezesa Rady Ministrów, 26 VIII), NP II, 2, s. 81-82; toż: *Sento la voce dell'Italia*, IGP II, 2, s. 165-166.

8. *Czyńcie to, co mówi Jezus* (Przemówienie do Świeckich Stowarzyszeń Katolickich w Marche, 8 IX), NP II, 2, s. 129-130; toż: *Fate quello che dice Gesù*, IGP II, 2, s. 260-263.

9. *Catechesi tradendae* (Adhortacja apostołska o katechizacji w naszych czasach, 25 X), NP II, 2, s. 424-462, p. 9, 10, 36, 48; toż: *Esortazione Apostolica Catechesi Tradendae*, IGP II, 2, s. 851-909.

1980

10. *Dialog wewnątrz Kościoła* (Zapowiedź pielgrzymki do Nursji, 10 II), NP III, 1, s. 144-145; toż: *Annuncio del pellegrinaggio a Norcia*, IGP III, 1, s. 362-364.

11. *Chrześcijanin jest powołany do głoszenia Ewangelii* (Homilia podczas wizytacji w rzymskiej parafii, 10 II), NP III, 1, s. 145-148; toż: *Il cristiano, come gli apostoli, è chiamato ad annunziare il Vangelo*, IGP III, 1, s. 365-370.

12. *Radujcie się darem powołania* (Przemówienie do alumnów, 16 II), NP III, 1, s. 168-170; toż: *Come Maria, gioite del dono della vocazione*, IGP III, 1, s. 412-416.

13. *Co to znaczy słuchać Chrystusa* (Homilia podczas liturgii eucharystycznej w parafii św. Roberta Bellarmina, 2 III), NP III, 1, s. 209-212; toż: *Rispondiamo alla domanda: „cosa significa ascoltare Cristo?”*, IGP III, 1, s. 501-507.

14. *Z Jezusowego krzyża bierzmy przykład posłuszeństwa* (Przemówienie do młodzieży, 12 III), NP III, 1, s. 225-226; toż: *Dalla croce di Gesù l'esempio dell'obbedienza*, IGP III, 1, s. 537-539.

15. *Zjednoczenie przez pobożne słuchanie Słowa Bożego* (Przemówienie do Komitetu Wydawniczego Biblii Międzywyznaniowej, 20 III), NP III, 1, s. 268; toż: *Insieme, in religioso ascolto della parola di Dio*, IGP III, 1, s. 653-654.

16. *Śłuchajcie Pana, który was wzywa* (Homilia podczas Mszy św. dla ministrantów, 9 IV), NP III, 1, s. 348-351; toż: *Ascoltate il Signore che vi chiama*, IGP III, 1, s. 847-852.

17. *Należy raczej słuchać Boga niż ludzi* (Homilia podczas wizytacji w parafii w Ostii, 20 IV), NP III, 1, s. 404-407; toż: *Bisogna obbedire a Dio piuttosto che agli uomini*, IGP III, 1, s. 964-970.

18. *Czystość, ubóstwo i posłuszeństwo – podporami w naśladowaniu Chrystusa* (Przemówienie do siostr zakonnych, 31 V), NP III, 1, s. 680-683; toż: *Castità, povertà e obbedienza, fulcri dell'imitazione di Cristo*, IGP III, 1, s. 1547-1551.

19. *Dialog teologiczny jest potrzebny do ukazania naszej chrześcijańskiej tożsamości* (Przemówienie do delegacji Patriarchatu Ekumenicznego z Konstantynopola, 28 VI), NP III, 1, s. 847-848; toż: *Il dialogo teologico è strumento efficace per rivelare la nostra identità cristiana*, IGP III, 1, s. 1905-1909.

20. *Katecheza jest przekazywaniem przesłania życia* (Przemówienie do katechetów, 5 VII), NP III, 2, s. 64-68; toż: *La catechesi è trasmissione di un messaggio di vita*, IGP III, 2, s. 120-127.

21. *Śłuchając Pana, wielkiego przyjaciela* (Przemówienie podczas spotkania z „powołanymi” i ich nauczycielami w Porto Alegre, 5 VII), NP III, 2, s. 69-74; toż: *In ascolto del Signore, il grande amico*, IGP III, 2, s. 128-137.

22. *Wasza „najlepsza część” w słuchaniu Słowa Bożego* (Przemówienie do międzynarodowego ruchu oazowego, 24 VII), NP III, 2, s. 167-170; toż: *Nell'ascolto della parola di Dio la vostra „parte migliore”*, IGP III, 2, s. 295-300.

23. *Metoda i doktryna św. Tomasza w dialogu z kulturą współczesną* (Przemówienie do uczestników VIII Międzynarodowego Kongresu Tomistycznego, Castel Gandolfo, 13 IX), NP III, 2, s. 321-327; toż: *Il metodo e la dottrina di San Tommaso in dialogo con la cultura contemporanea*, IGP III, 2, s. 604-615.

24. *Wszyscy, zawsze i wszędzie, jesteśmy powołani do współpracy w Ewangelizacji* (Przemówienie w dniu misyjnym, 19 X), NP III, 2, s. 492-495; toż: *Tutti, sempre, dappertutto, siamo chiamati a collaborare all'evangelizzazione*, IGP III, 2, s. 916-921.

25. *Wszyscy potrzebujemy nawrócenia* (Spotkanie z Radą Kościoła Ewangelickiego, 17 XI), NP III, 2, s. 644-648; toż: *Siamo chiamati all'unità nel dialogo di verità e di amore*, IGP III, 2, s. 1253-1257.

26. *Głębia i bogactwo wspólnego dziedzictwa* (Przemówienie do przedstawicieli gminy żydowskiej, 17 XI), NP III, 2, s. 653-655; toż: *La ricchezza della comune eredità ci apre al dialogo e alla collaborazione*, IGP III, 2, s. 1272-1286.

27. *Dobroczynny dialog między nauką a teologią* (Przemówienie do laureatów Nagrody Nobla uczestniczących w kolokwium zorganizowanym przez Stowarzyszenie „Nova Spes”, 22 XII), NP III, 2, s. 887-890; toż: *Nella ricerca della verità per l'uomo è benefico il dialogo tra scienza e teologia*, IGP III, 2, s. 1780-1785.

1981

28. *W dialogu ze światem islamu zachowajcie zawsze własną tożsamość* (Przemówienie do biskupów z Afryki Północnej, 23 XI), NP IV, 2, s. 328-330; toż: *Nel dialogo con il mondo islamico abbiate sempre presente la vostra identità*, IGP IV, 2, s. 741-744.

29. *Sila i powaga władzy wyraża się w dialogu, nie w przemocy* (Apel w sprawie Polski, 16 XII), NP IV, 2, s. 501-502; toż: *Non é impossibile tornare sulla strada del rinnovamento*, IGP IV, 2, s. 1146-1147.

1982

30. *Wzmocnić inicjatywy dialogu z niechrześcijanami* (Przemówienie do biskupów z Senegalu, 26 I), NP V, 1, s. 107-109; toż: *Intensificate le iniziative per il dialogo con i non cristiani*, IGP V, 1, s. 223-226.

31. *Waszą bronią jest dialog i współpraca* (Przemówienie do korpusu dyplomatycznego, 16 II), NP V, 1, s. 212-214; toż: *Siete gli specialisti del dialogo e della collaborazione*, IGP V, 1, s. 483-490.

32. *Posłuchajmy słów ofiar: niech zwycięża miłość, nie nienawiść* (Przemówienie przy grobowcu w Fosse Ardeatine, 21 III), NP V, 1, s. 426-427; toż: *Ascoltiamo le parole delle vittime: vinca l'amore, non l'odio*, IGP V, 1, s. 957-958.

33. *Był Papieżem Kościoła, dialogu i człowieczeństwa* (Przemówienie w Concesio, 26 IX), NP V, 2, s. 436-440; toż: *È stato il Papa della Chiesa, del dialogo, dell'umanità*, IGP V, 3, s. 567-573.

34. *Syn Kościoła słucha głosu Magisterium i jest wierny Soborowi naszych czasów* (Homilia podczas Mszy św., Barcelona, 7 XI), NP V, 2, s. 745-749; toż: *Il figlio della Chiesa segue la voce del magistero ed è fedele al Concilio del nostro tempo*, IGP V, 3, s. 1206-1212.

35. *Fakultet teologii jest uprzywilejowanym miejscem wielkiego dialogu między Kościołem a światem* (Przemówienie podczas spotkania z wykładowcami i studentami teologii, Palermo, 21 XI), NP V, 2, s. 837-840; toż: *La facoltà di teologia è il luogo privilegiato del grande dialogo tra la Chiesa e il mondo*, IGP V, 3, s. 1387-1392.

36. *Dialog na rzecz pokoju – wezwaniem dla naszych czasów* (Orędzie na XVI Światowy Dzień Pokoju 1 stycznia 1983 r., 8 XII), NP V, 2, s. 904-912; toż: *Il dialogo per la pace una sfida per il nostro tempo*, IGP V, 3, s. 1542-1554.

1983

37. *Przemówienie w Belwederze* (Warszawa, 17 VI), NP VI, 1, s. 726-729; toż: *Che questo difficile momento diventi via di rinnovamento sociale*, IGP VI, 1, s. 1526-1531.

38. *Przemówienie podczas spotkania ekumenicznego w rezydencji Prymasa Polski*, Warszawa, 17 VI), NP VI, 1, s. 729-731; toż: *Crediamo ancora in mondo diverso, tuttavia non in un altro*, IGP VI, 1, s. 1532-1536.

39. *Cale wasze życie niech będzie przepojone obecnością Pana i Jego Słowa* (Homilia podczas Mszy św. dla pracowników zatrudnionych w Willach papieskich, 17 VII), NP VI, 2, s. 39-43; toż: *Tutta la nostra vita sia presa dalla presenza e dalla parola del Signore*, IGP VI, 2, s. 81-83.

40. *Uczynimy wszystko, co Pan rozkazał* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 17 VII), NP VI, 2, s. 44-45; toż: *Solidarietà ed aiuto al popolo libanese*, IGP VI, 2, s. 84-87.

41. *Sumienie – miejsce dialogu Boga z człowiekiem* (Audienca generalna, 17 VIII), NP VI, 2, s. 109-113; toż: *La coscienza morale è il luogo del dialogo di Dio con l'uomo*, IGP VI, 2, s. 255-263.

42. *Powołanie zakonne niech będzie stałym i usilnym apelem do uznania prymatu czynnika duchowego* (Przemówienie do zakonnic, 18 VIII), NP VI, 2, s. 115-116; toż: *La vocazione religiosa sia un continuo e pressante appello al primato dello spirituale*, IGP VI, 2, s. 270-272.

43. *Kaznodziejstwo i nauczanie powinny płynąć z kontemplacji* (Przemówienie do członków Kapituły Generalnej Ojców Dominikanów, 5 IX), NP VI, 2, s. 168-176; toż: *La predicazione e l'insegnamento devono sgorgare dalla contemplazione*, IGP VI, 2, s. 385-395.

44. *Posłuszeństwo wobec Magisterium nie upokarza umysłu chrześcijanina* (Przemówienie do grup modlitewnych ojca Pio, 1 X), NP VI, 2, s. 311-313; toż: *L'obbedienza al magistero non mortifica l'intelligenza del cristiano*, IGP VI, 2, s. 694-697.

1984

45. *Bari – miejsce spotkania Wschodu i Zachodu* (Nabożeństwo ekumeniczne, 26 II), NP VII, 1, s. 241-244; toż: *Bari, città vitale, ponte naturale verso l'Oriente*, IGP VII, 1, s. 519-521.

46. *Wszyscy chrześcijanie są wezwani do dialogu z każdym wierzącym* (Przemówienie podczas zebrania plenarnego Sekretariatu do Spraw Niewierzących, 3 III), NP VII, 1, s. 272-275; toż: *Tutti i cristiani sono chiamati a dialogare con ogni credente*, IGP VII, 1, s. 595-599.

47. *Redemptionis donum* (Adhortacja apostolska [...] o konsekracji zakonnej w świetle tajemnicy odkupienia, 25 III), NP VII, 1, s. 371-388, p. 7, 9, 10, 11, 13, 14, 17; toż: *Esortazione Apostolica Redemptionis Donum*, IGP VII, 1, s. 788-817.

48. List apostolski *Redemptionis anno* (20 IV), NP VII, 1, s. 499-501; toż: *Lettera Apostolica Redemptionis Anno*, IGP VII, 1, s. 1069-1073.

49. *Zapowiedź obszerniejszego dialogu miłości przez umacnianie dialogu teologicznego z prawosławnymi* (Audienca dla arcybiskupa Stylianosa, 28 VI), NP VII, 1, s. 903-905; toż: *Auspici di un più ampio dialogo di carità per sostenere il dialogo teologico con gli ortodossi*, IGP VII, 1, s. 1966-1969.

50. *Rozporządzalność i posłuszeństwo w służbie Kościołowi* (Spotkania z siostrami Di Maria Bambina, 4 XI), NP VII, 2, s. 584-585; toż: *Disponibilità e obbedienza al servizio della Chiesa*, IGP VII, 2, s. 1170-1172.

51. *Liturgia jest modlitwą, rozmową, słuchaniem i życiem* (Przemówienie do Rady Centrum Akcji Liturgicznej, 30 XI), NP VII, 2, s. 667-669; toż: *La liturgia è preghiera, colloquio, ascolto e vita*, IGP VII, 2, s. 1340-1343.

52. *Katecheza: „Jakżesz uwierzą, skoro nie usłyszeli”* (Audienca generalna, 5 XII), NP VII, 2, s. 728-731; toż: *Evangelizzazione e catechesi compiti perenni della Chiesa*, IGP VII, 2, s. 1508-1514.

1985

53. *Katecheza – „słowo wiary” pełne i całkowite* (Audiecja generalna, 9 I), NP VIII, 1, s. 22-25; toż: *La catechesi deve dare certezze fondate sull'autorità della rivelazione*, IGP VIII, 1, s. 37-42.

54. *Religia w szkole oraz jej wpływ na przebieg kształcenia* (Przemówienie do uczestników zjazdu UCIIM, 18 I), NP VIII, 1, s. 69-72; toż: *La religione nella scuola un momento vivo della dinamica formativa*, IGP VIII, 1, s. 124-128.

55. *Wsluchajcie się w głos Boga, który przemawia jako Ojciec* (Przemówienie do zakonników klauzurowych, rodziców księży i więźniów, 31 I), NP VIII, 1, s. 172-173; toż: „*Accolgo voi tutti sentendovi molto vicini al mio cuore*”, IGP VIII, 1, s. 312-314.

56. *W wolności posłuszeństwa dla służby w Kościele i w świecie* (Przemówienie do alumnów Papieskiej Akademii Kościelnej, 6 V), NP VIII, 1, s. 614-616; toż: *Nella libertà dell'obbedienza al servizio della Chiesa e del mondo*, IGP VIII, 1, s. 1205-1208.

57. *Umacniajcie jedność Kościoła Chrystusowego w celu dynamicznego i skutecznego nauczania Ewangelii* (Przemówienie do biskupów Filipińskich, 17 X), NP VIII, 2, s. 495-499; toż: *Rafforzare l'unità dell'unica Chiesa di Cristo per una dinamica ed efficace consegna del Vangelo*, IGP VIII, 2, s. 965-972.

58. *Wierność słowu i prawdzie w celu utrzymania poprawnego dialogu między nauką a kulturą* (Przemówienie do rektorów uniwersytetów Towarzystwa Jezusowego, 9 XI), NP VIII, 2, s. 632-636; toż: *Fedeltà alla Parole e alla verità sull'uomo per il corretto dialogo tra fede e cultura*, IGP VIII, 2, s. 1227-1232.

1986

59. *Przybywam, by słuchać i uczyć się od tego narodu* (Przemówienie powitalne na lotnisku Palam (Indie), 1 II), NP IX, 1, s. 118-120; toż: „*Fraterno amore e rispetto per tutto il popolo indiano*”, IGP IX, 1, s. 240-243.

60. *Dialog* (Przemówienie podczas spotkania z przedstawicielami religii niechrześcijańskich, 5 II), NP IX, 1, s. 160-163; toż: *La persona umana ha diritto alla libertà religiosa*, IGP IX, 1, s. 319-324.

61. *Zawsze trzeba bardziej słuchać Boga niż ludzi* (Homilia podczas Mszy św. kanonizacyjnej, 13 IV), NP IX, 1, s. 513-515; toż: *Fedele all'integrità della dottrina, instancabile apostolo del confessionale*, IGP IX, 1, s. 1015-1019.

62. *Szukałem pomocy u Pana, a On mnie wysłuchał* (Homilia podczas Mszy św. w uroczystość świętych Piotra i Pawła, 29 VI), NP IX, 1, s. 985-988; toż: *Pietro e Paolo testimoniano alla Chiesa che Dio ci ha liberato da ogni timore*, IGP IX, 1, s. 1985-1990.

1987

63. Encyklika *Redemptoris Mater* (25 III), ORpol. 8(1987) nr 3, s. 3-13 (zwł. p. 3); toż: *Lettera Enciclica Redemptoris Mater*, IGP X, 1, s. 678-803.

64. *Jeżeli chcemy być posłuszni poleceniu Pana* (Przemówienie podczas spotkania ekumenicznego, Augsburg, 4 V), ORpol. 8(1987) nr 8, s. 23-24; toż: *La stessa unanime testimonianza, elemento decisivo in tutti i processi del mondo*, IGP X, 2, s. 1588-1592.

1988

65. *Bóg mówi po to, ażeby Go słuchano* (Spotkanie z młodzieżą, Werona, 17 IV), ORpol. 9(1988) nr 5 bis, s. 13-14; toż: *Ascoltate la parola di Dio, ponetela all'interno del messaggio della vostra giovinezza*, IGP XI, 1, s. 955-959.

66. *Nie zamykajcie uszu na głos świętych* (Homilia podczas Mszy św. kanonizacyjnej, 16 V), ORpol. 9(1988) nr 6, s. 18-19; toż: *L'amore a Dio e al prossimo abbatta le barriere di divisione e crei vera solidarietà nel Paraguay dei nostril giorni* IGP XI, 2, s. 1471-1481.

1989

67. *Tydzień modlitw o jedność* (Audienca generalna, 18 I), ORpol. 10(1989) nr 1-2, s. 18; toż: *La conversione del cuore e la santità di vita anima di tutto il movimento ecumenico*, IGP XII, 1, s. 121-128.

68. *Dialog w wierności prawdzie* (Homilia podczas Mszy św. na zakończenie Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan, 26 I), ORpol. 10(1989) nr 1-2, s. 26; toż: „*Speriamo che il cammino avviato conduca finalmente alla piena unità nella verità*”, IGP XII, 1, s. 186-191.

69. *Orędzie [...] na Światowy dzień Modlitw o Powołania* (4 X), ORpol. 11(1990) nr 1, s. 13; toż: „*Giovani, aprite il vostro cuore a Cristo, andategli incontro, dissetatevi alle sue sorgenti*”, IGP XII, 2, s. 757-761.

1990

70. *Idźcie i uczcie Ewangelii słowem i przykładem* (Przemówienie do kapłanów i zakonników, 29 I), ORpol. 11(1990) nr 2-3, s. 24; toż: *Coraggio, portate con gioia il peso della giornata per far crescere la Chiesa-famiglia di Dio nel Burkina Faso*, IGP XIII, 1, s. 298-301.

71. *Encyklika o stałej aktualności posłania misyjnego „Redemptoris missio”* (7 XII), ORpol. 11(1990) nr 1, s. 4-37, p. 5, 21, 26, 30, 44, 45, 51, 77, 80, 85; toż: *Lettera Enciclica Redemptoris Missio*, IGP XIII, 2, s. 1398-1486.

1991

72. *Zaczyna się nowa epoka: Wschód usłyszysz słowo i pójdzie za nim* (Przemówienie na zakończenie Mszy św. w Lubaczowie, 3 VI), ORpol. 12(1991) nr 5, s. 24-26; toż: *L'universalità del regno di Dio si manifesti anche al di là delle frontiere orientali*, IGP XIV, 1, s. 1442-1445.

73. *Wobec braci sama tolerancja to jeszcze za mało* (Przemówienie podczas spotkania ekumenicznego w ewangelickim kościele, Warszawa, 9 VI), ORpol., 12(1991) nr 6, s. 33-35, p/ 7-8; toż: *Il dovere di rispondere alla volontà di Cristo esige che restiamo saldi sulla via verso l'unità tra i cristiani*, IGP XIV, 1, s. 1620-1625.

74. *Cel naszego pielgrzymowania: słuchać i spełniać Słowo Boże* (Przemówienie do uczestników VI Światowego Dnia Młodzieży, 14 VIII), ORpol. 12(1991) nr 8, s. 18-20; toż: *Prendete le grandi strade della storia non solo qui in Europa ma in tutti Continenti*, IGP XIV, 2, s. 232-239.

1992

75. *Dialog między kulturami i wiarą* (Przemówienie do członków Papieskiej Rady do Spraw Kultury, 10 I), ORpol. 13(1992) nr 7, s. 29-32; toż: *Suscitare una nuova cultura dell'amore e della speranza, ispirata dalla verità*, IGP XV, 1, s. 46-52.

76. *Musimy być ludźmi dialogu* (Przemówienie podczas spotkania z muzułmańskimi przywódcami religijnymi, Dakar, 22 II), ORpol. 13(1992) nr 5, s. 16-18; toż: *Cristiani e musulmani hanno uno speciale dovere di agire attraverso il dialogo in favore della pace*, IGP XV, 1, s. 391-396.

77. *Należy stworzyć warunki sprzyjające pełnemu rozwojowi każdego człowieka* (Przemówienie do uczestników obrad Międzynarodowej Konferencji ONZ, 5 XII), ORpol. 14(1993) nr 2, s. 38-40, p. 2; toż: *Lo scandalo provocato dal „paradosso dell'abbondanza” è l'ostacolo principale alla soluzione del dramma della fame dei popoli*, IGP XV, 2, s. 816-822.

1993

78. *Un costruttivo dialogo tra religione e scienza per fare luce sul mistero dell'uomo* [Konstruktywny dialog między religią a nauką może rzucić światło na tajemnicę człowieka] (Przemówienie podczas spotkania z przedstawicielami stowarzyszeń psychiatrycznych i psychologicznych ze Stanów Zjednoczonych, 4 I), IGP XVI, 1, s. 13-15.

79. *Zgoda i współpraca dla wspólnego dobra* (Przemówienie podczas spotkania z przywódcami różnych wspólnot religijnych, 10 II), ORpol. 14(1993) nr 4, s. 38-39; toż: *„Spero in una nuova era di dialogo costruttivo e di benevolenza”*, IGP XVI, 1, s. 408-409.

80. *Dialog między nauką a wiarą* (Przemówienie podczas wizyty w Międzynarodowym Centrum Naukowym im. Ettore Majorany, Erice, Sycylia, 8 V), ORpol. 14(1993) nr 7, s. 12-15; toż: *Scienza e fede sono entrambe dono di Dio e in lui trovano il loro principio di unità*, IGP XVI, 1, s. 1107-1114.

81. *Spotkanie dialogu i miłości braterskiej* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 6 VI), ORpol. 14(1993) nr 8-9, s. 49; toż: *L'impegno generoso di cattolici ed ortodossi verso la piena unità costituisce un contributo reale alla pacificazione e alla solidarietà tra i popoli*, IGP XVI, 1, s. 1437-1439.

82. *Podjmiemy na nowo dialog miłości* (Przemówienie do Patriarchy prawosławnego Kościoła Etiopii, 11 VI), ORpol. 14(1993) nr 8-9, s. 34-35; toż: *Cattolici e Ortodossi non possono avere altro obiettivo se non la crescita e l'unità del popolo di Dio*, IGP XVI, 1, s. 1472-1475.

83. Encyklika *Veritatis splendor* o niektórych podstawowych problemach nauczania moralnego Kościoła (6 VIII), ORpol. 14(1993) nr 10, s. 4-47, p. 6, 10, 19, 25, 30, 60, 76, 120; toż: *Lettera Enciclica Veritatis splendor*, IGP XVI, 2, s. 156-375.

84. *Na szlaku dialogu i budowania jedności chrześcijan* (Przemówienie do wykładowców i studentów Papieskiego Instytutu Studiów Wschodnich, 12 XII), ORpol. 15(1994) nr 2, s. 42-45, p. 9; toż: „*Lasciamoci condurre dallo Spirito ad immaginare nuove prospettive ecumeniche con quella creatività che è propria dei Santi*”, IGP XVI, 2, s. 1450-1456.

1994

85. *Prowadźmy dalej dialog teologiczny* (Przemówienie do delegacji Ekumenicznego Patriarchatu Konstantynopola, 28 VI), ORpol. 15(1994) nr 9-10, s. 11-12; toż: *Come gli apostoli Pietro e Paolo, anche noi, nelle nostre tradizioni orientale e latina, siamo al servizio della stessa ed unica missione*, IGP XVII, 1, s. 1250-1253.

86. *Ogłoszenie [...] na XXXII Światowy Dzień Modlitw o Powołania* (18 X), ORpol. 16(1995) nr 3, s. 5-7; toż: *Pastorale giovanile e pastorale vocazionale sono complementari*, IGP XVII, 2, s. 505-510.

87. *W duchu dialogu i współpracy* (Przemówienie do ambasadora Państwa Izrael przy Stolicy Apostolskiej, 29 IX), ORpol. 15(1994) nr 12, s. 35-36; toż: *Il dialogo tra i popoli nel Medio Oriente non è più un'utopia*, IGP XVII, 2, s. 420-430.

1995

88. Encyklika [...] *Evangelium vitae* (25 III), ORpol. 16(1995) nr 4, s. 4-50, p. 21, 28, 35, 48, 51, 68, 73; toż: *Lettera Enciclica Evangelium Vitae*, IGP XVIII, 1, s. 605-840.

89. List apostolski *Orientalis lumen* w setną rocznicę listu apostolskiego *Orientalium dignitas* Papieża Leona XIII (2 V), ORpol. 16(1995) nr 6, s. 32-44, p. 4, 5, 10, 14, 17, 28; toż: *Lettera Apostolica Orientalis Lumen*, IGP XVIII, 1, s. 1118-1179.

90. Encyklika *Ut unum sint* (25 V), ORpol. 16(1995) nr 6, s. 4-31; toż: *Lettera Enciclica Ut Unum Sint*, IGP XVIII, 1, s. 1434-1570, p. 68, 94, 96.

91. Adhortacja apostolska *Ecclesia in Africa* [...] o Kościele w Afryce i jego misji ewangelizacyjnej u progu roku 2000 (14 IX), ORpol. 16(1995) nr 10, s. 4-40, p. 60, 72, 73, 74, 114; toż: *Esortazione apostolica Ecclesia in Africa*, IGP XVIII, 2, s. 373-541.

92. *Nowa ewangelizacja i ekumenizm* (Przemówienie na zakończenie Synodu Biskupów Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego, 24 XI), ORpol. 17(1996) nr 2, s. 34-36; toż: *La vostra adesione all'insegnamento del Concilio non mancherà di recare frutti positivi alla comunità ucraina e all'intero popolo che è in Europa*, IGP XVIII, 2, s. 1223-1228.

1996

93. Posynodalna adhortacja *Vita consecrata* o życiu konsekrowanym i jego misji w Kościele i w świecie (25 III), ORpol. 17(1996) nr 4, s. 4-52, p. 1, 4, 6, 8, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 30, 31, 35, 36, 43, 44, 45, 46, 62, 77, 84, 85, 87, 90, 91, 92, 94, 112; toż: *Esortazione Apostolica Vita Consecrata*, IGP XIX, 1, s. 604-836.

94. *Posłuszna Służebnica Pańska* (Audienca generalna, 4 IX), ORpol. 17(1996) nr 10, s. 46-47; toż: *La Serva obbediente del Signore*, IGP XIX, 2, s. 271-280.

1997

95. *Nawrócić się ku jedności* (Homilia podczas Mszy św. na zakończenie Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan, 25 I), ORpol. 28(1997) nr 3, s. 18-19; toż: „*La tensione verso la riconciliazione secondo la verità e nella carità, deve accompagnarci ogni giorno*”, IGP XX, 1, s. 170-175.

96. *Głosić Dobrą Nowinę o Jezusie* (Przemówienie do Papieskiej Rady ds. Środków Społecznego Przekazu, 28 II), ORpol. 18(1997) nr 4-5, s. 45-46; toż: *I mezzi di comunicazione sociale sono chiamati ad una sfida: informare il mondo sull'autentico significato dell'anno Duemila*, IGP XX, 1, s. 350-352.

97. *Idźmy za głosem Boga, który przemawia w naszym sumieniu* (Homilia podczas Mszy św., 9 III), ORpol. 18(1997) nr 4-5, s. 19-20; toż: *L'omelia durante la Concelebrazione eucaristica*, IGP XX, 1, s. 414-419.

98. *Oreędzie [...] na XXXV Światowy Dzień Modlitw o Powołania 1998 r.* (24 IX), ORpol. 19(1998) nr 1, s. 9-11; toż: *L'anno dello Spirito Santo, nel cammino verso il Grande Giubileo, occasione propizia per rilanciare una nuova cultura vocazionale*, IGP XX, 2, s. 372-379.

99. *Matka jedności i nadziei* (Audienca generalna, 12 XI), ORpol. 19(1998) nr 1, s. 44-45; toż: *Maria: la Madre dell'unità e della speranza*, IGP XX, 2, s. 791-798.

100. *Słowo Chrystusa światłem i wsparciem dla wszystkich* (Homilia podczas Mszy św. dla środowisk uniwersyteckich Rzymu, 16 XII), ORpol. 19(1998) nr 2, s. 14-15; toż: *Sprigionare energie culturali generose e fresche: è compito affidato ai giovani come vocazione e servizio nell'itinerario verso il Giubileo*, IGP XX, 2, s. 1021-1025.

1998

101. *Słowem i życiem głoscie nadzieję, która nie zawodzi* (Homilia podczas Mszy św. na placu św. Piotra, 22 II), ORpol. 19(1998) nr 4, s. 15-16; toż: *Chiamati ad una dedizione senza riserve in un momento particolare della storia della Chiesa e dell'umanità*, IGP XXI, 1, s. 409-413.

102. *Słuchajcie słowa Bożego i wprowadzajcie je w życie* (Homilia podczas Mszy św., 19 IX), ORpol. 20(1999) nr 1, s. 27-28; toż: „*Vi affido tutti alla Madre di Dio e della Chiesa*”, IGP XXI, 2, s. 504-508.

1999

103. *W nowe tysiąclecie z Księgą Ewangelii* (Homilia podczas Mszy św., Pelplin, 6 VI), ORpol. 20(1999) nr 8, s. 13-15; toż: *Entrate nel nuovo millennio con il libro del Vangelo! Esso non manchi in nessuna casa polacca! Leggetelo e meditatelo!*, IGP XXII, 1, s. 1206-1212.

104. *Wierna słowu Bożemu* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 6 VI), ORpol. 20(1999) nr 8, s. 15; toż: *Maria ci insegna ad ascoltare e ad osservare ogni parola che Dio ci rivolge*, IGP XXII, 1, s. 1213-1214.

105. *Chrystus prawdziwą nadzieją człowieka i historii* (Homilia na rozpoczęcie Synodu poświęconego Europie, 1 X), ORpol. 20(1999) nr 12, s. 22-23, p. 6; toż: „*Europa del terzo millennio, non rassegnarti a modi di pensare e di vivere che non hanno futuro*”, IGP XXII, 2, s. 535-540.

2000

106. *Głosić Chrystusa na progu nowego tysiąclecia* (Orędzie na XXXIV Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu, 24 I), ORpol. 21(2000) nr 3, s. 9-10; toż: „*Anunciare Cristo nei mezzi di comunicazione al l'alba del nuovo Millennio*”, IGP XXIII, 1, s. 112-116.

107. *Słuchanie Słowa i Ducha w objawieniu kosmicznym* (Audycja generalna, 2 VIII), ORpol. 22(2001) nr 1, s. 36-37; toż: *L'ascolto della Parola e dello Spirito nella rivelazione cosmica*, IGP XXIII, 2, s. 110-118.

108. *W ofiarnej służbie człowiekowi i społeczeństwu* (Homilia podczas Mszy św. z okazji Jubileuszu Parlamentarzystów i Polityków, 5 XI), ORpol. 22(2001) nr 1, s. 25-27; toż: *Il legislatore cristiano non può scendere a compromessi sulla vita e sulla famiglia fondata sul matrimonio tra un uomo e una donna*, IGP XXIII, 2, s. 769-774.

109. *Wiara, nadzieja i miłość w perspektywie dialogu międzyreligijnego* (Audycja generalna, 29 XI), ORpol. 22(2001) nr 3, s. 36-37; toż: *Fede, speranza, carità in prospettiva del dialogo interreligioso*, IGP XXIII, 2, s. 979-986.

110. *Dialog między kulturami drogą do cywilizacji miłości i pokoju* (Orędzie na XXXIV Światowy Dzień Pokoju, 8 XII), ORpol. 22(2001) nr 2, s. 24-29; toż: *Dialogo tra le culture per una civiltà dell'amore e della pace*, IGP XXIII, 2, s. 1062-1076.

2001

111. *Psalm 119, 145-152 – obietnica zachowania Prawa Bożego* (Audycja generalna, 14 XI), ORpol. 23(2002) nr 4, s. 40-41; toż: *Salmo 118, 145-152: Promessa di osservare la legge di Dio*, IGP XXIV, 2, s. 715-721.

2002

112. *Pieśń Iz 38, 10-14. 17-20 – udreki umierającego, radość uzdrowionego* (Audycja generalna, 27 II), ORpol. 23(2002) nr 6, s. 34-35; toż: *Cantico: Isaia 38, 10-14. 17-20: Angosce di un moribondo, gioia di un risanato*, IGP XXV, 1, s. 275-281.

113. *Powierzam wam trzy słowa – słuchaj, przyjmij, kochaj* (Homilia podczas Mszy św., Ischia, 5 V), ORpol. 23(2002) nr 7-8, s. 41-42; toż: *Tre parole per prendere il largo: ascolta, accogli, ama!*, IGP XXV, 1, s. 675-678.

114. *Zbliżcie się do Jezusa, słuchajcie Jego słowa* (Przemówienie podczas spotkania z młodzieżą, 26 V), ORpol. 23(2002) nr 7-8, s. 32-33; toż: *Abbatere le barriere*

della superficialità e della paura! Non esistono scorciatoie verso la felicità e la luce, IGP XXV, 1, s. 912-922.

115. *Idźmy wspólną drogą dialogu, prawdy i miłości* (Przemówienie podczas audiencji dla Patriarchy Teoktysta, 12 X), ORpol. 24(2003) nr 1, s. 8-10; toż: *Il discorso del Santo Padre*, IGP XXV, 2, s. 447-450.

2003

116. *Bądźcie dobrą i urodzajną glebą* (Homilia podczas Mszy św., Rożniawa, 13 IX), ORpol. 24(2003) nr 11-12, s. 17; toż: *Il seminatore fiducioso della Parola*, IGP XXVI, 2, s. 246-248.

117. Posynodalna adhortacja apostolska *Pastores gregis* o biskupie służce Ewangelii Jezusa Chrystusa dla nadziei świata (16 X), ORpol. 25(2004) nr 1, s. 4-48, p. 19; toż: *Esortazione Apostolica Pastores Gregis*, IGP XXVI, 2, s. 392-598.

2004

118. *Dialog wiary i rozumu* (Przemówienie podczas spotkania z rektorami wyższych uczelni Wrocławia i Opola, 8 I), ORpol. 25(2004) nr 2, s. 55; toż: „*Il dialogo vivificante tra fede e ragione durerà e nessuna delle odierne ideologie riuscirà a interromperlo*”, IGP XXVII, 1, s. 28-29.

119. *Współpraca i twórczy dialog* (Przemówienie podczas spotkania z przedstawicielami Uniwersytetu Szczecińskiego i Wydziału Teologicznego, 27 I), ORpol. 25(2004) nr 3, s. 56-57; toż: „*Spero che i giovani di tutta la regione Nord-Ovest della Polonia abbiano maggiore possibilità di acquisire la scienza filosofica e teologica*”, IGP XXVII, 1, s. 106-107.

120. *Wstań, słuchaj, ruszaj w drogę!* (Spotkanie z młodzieżą, Berno, 5 VI), ORpol. 25(2004) nr 9, s. 13-14; toż: *Alzati! Ascolta! Mettiti in cammino!*, IGP XXVII, 1, s. 758-761.

121. *Wejść w ciszę* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 11 VII), ORpol. 25(2004) nr 9, s. 54; toż: *Nel silenzio del meraviglioso spettacolo della natura l'uomo ascolta la voce*, IGP XXVII, 2, s. 15-17.

122. *Słuchać słów Bożych* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 18 VII), ORpol. 25(2004) nr 9, s. 54; toż: „*Ascoltare la Parola di Dio è la cosa più importante nella nostra vita*”, IGP XXVII, 2, s. 25-27.

BENEDYKT XVI

2005

1. *Aby głosić całemu światu żywą obecność Chrystusa* (Homilia podczas Mszy św. na zakończenie konklawe, 20 IV), ORpol. 26(2005) nr 6, s. 4-6.

2. *Wsluchiwać się z całym Kościołem w słowo i wolę Chrystusa* (Homilia podczas inauguracji pontyfikatu, 24 IV), ORpol. 26(2005) nr 6, s. 10-12; toż: „*Un servizio alla gioia di Dio che vuol fare il suo ingresso nel mondo*”, IB I, s. 20-26.

3. *Posługa Papieża gwarancją posłuszeństwa Chrystusowi i Jego słowu* (Homilia podczas Mszy św. z okazji objęcia katedry Biskupa Rzymu, 7 V), ORpol. 26(2005) nr 7-8, s. 18-21; toż: *La Parola di Dio non venga fatta a pezzi dai continui cambiamenti delle mode*, IB I, s. 59-64.

4. *Z wielką miłością do Chrystusa i Kościoła* (Przemówienie na zakończenie spotkania z duchowieństwem diecezji rzymskiej, 13 V), ORpol. 26(2005) nr 7-8, s. 14-15; toż: *Il legame indissolubile tra „romanum” e „petrinum”*, IB I, s. 81-86.

2006

5. „*Twoje słowo jest lampą dla moich kroków i światłem na mojej ścieżce*” (Ps 119[118], 105) (Orędzie na XXI Światowy Dzień Młodzieży 2006 r., 22 II), ORpol. 27(2006) nr 4, s. 6-8; toż: „*Lampada per i miei passi è la tua parola, luce sul mio cammino*”, IB II, 1, s. 224-228.

6. *Czas refleksji i modlitwy* (Audienca generalna, 1 III), ORpol. 27(2006) nr 4, s. 17-18; toż: *La Quaresima è un itinerario di riflessione e di intensa preghiera*, IB II, 1, s. 253-259.

7. *Posłuszni prawdzie, stajecie się współpracownikami prawdy* (Homilia podczas Mszy św. na zakończenie sesji plenarnej międzynarodowej Komisji Teologicznej, 6 X), ORpol. 28(2007) nr 1, s. 30-31; toż: „*L’obbedienza alla verità ci fa collaboratori della verità*”, IB II, 2, s. 396-398.

8. *W ciszy zgłębiajcie słowo Boże* (Przemówienie do wykładowców i studentów rzymskich uczelni kościelnych, 23 X), ORpol. 28(2007) nr 1, s. 19-20; toż: *Educarsi al silenzio e alla contemplazione per giungere alla familiarità amorosa con la Parola di Dio*, IB II, 2, s. 502-504.

2007

9. Posynodalna adhortacja apostolska *Sacramentum caritatis* (22 II), ORpol. 28(2007) nr 4, s. 4-42, p. 29, 33, 44, 45, 76; toż: *Esortazione Apostolica Sacramentum Caritatis*, IB III, 1, s. 292-451.

2008

10. *Musimy słuchać słowa życia, które Bóg powierzył Kościołowi* (Przemówienie do Rady Zwyczajnej Sekretariatu Generalnego Synodu Biskupów, 21 I), ORpol. 29(2008) nr 3, s. 26-27; toż: *La Parola di Dio va letta nella Chiesa*, IB IV, 1, s. 113-115.

11. *Słuchajmy św. Pawła i uczmy się od niego* (Homilia podczas Nieszporów, 28 VI), ORpol. 29(2008) nr 7-8, s. 26-28; toż: *Paolo parla al mondo di oggi*, IB IV, 1, s. 1092-1097.

12. *Słowo Boże duszą apostołatu i życia kapłańskiego* (Przemówienie podczas Nieszporów, 12 IX), ORpol. 29(2008) nr 10-11, s. 17-19; toż: *Nella Chiesa tutti hanno un posto*, IB IV, 2, s. 281-287.

13. *Różaniec otwiera serce na Słowo* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 19 X), ORpol. 29(2008) nr 12, s. 49; toż: *Dal Sinodo il rinnovamento di ogni comunità cristiana*, IB IV, 2, s. 525-526.

2009

14. *Nowe technologie, nowe relacje. Trzeba rozpowszechniać kulturę szacunku, dialogu i przyjaźni* (Orędzie na XLIII Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu, 24 I), ORpol. 30(2009) nr 3, s. 5-7; toż: „*Nuove tecnologie, nuove relazioni. Promuovere una cultura di rispetto, di dialogo e di amicizia*”, IB V, 1, s. 123-127.

15. *Posłuszeństwo prawdzie umożliwia dialog* (Spotkanie z organizacjami zaangażowanymi w dialog międzyreligijny, 11 V), ORpol. 30(2009) nr 7-8, s. 25-27; toż: *C'è bisogno di un dialogo genuino delle culture e delle religioni*, IB V, 1, s. 790-793.

16. *Muzułmanie i chrześcijanie w dialogu* (Spotkanie z muzułmanami przed meczetem Omara, 12 V), ORpol. 30(2009) nr 7-8, s. 27-28; toż: *Dialogo sincero per superare conflitti e incomprensioni*, IB V, 1, s. 794-796.

17. *Sluchajmy razem, co mówi do nas Pan* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 4 X), ORpol. 30(2009) nr 11-12, 6-7; toż: *L'Africa: una terra feconda di vita umana purtroppo segnata da povertà e ingiustizie*, IB V, 2, s. 332-336.

2010

18. *Tradycja i dialog z kulturami* (Przemówienie do akademii papieskich, 28 I), ORpol. 31(2010) nr 3-4, s. 21-22; toż: *Confronto con le diverse culture per armonizzare ragione e fede e costruire un autentico umanesimo cristiano*, IB VI, 1, s. 129-132.

19. *Zasłuchane serce Maryi* (Przemówienie na zakończenie rekolekcji dla Papieża i Kurii Rzymskiej, 27 II), ORpol. 31(2010) nr 5, s. 29; toż: *Per un cuore che ascolta*, IB VI, 1, s. 270-271.

20. *Tylko Jezusa trzeba słuchać zawsze* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 28 II), ORpol. 31(2010) nr 5, s. 55-56; toż: *La Parola di Dio criterio che guida l'esistenza*, IB VI, 1, s. 273-277.

21. *Sluchanie Boga na pustyni świata* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 5 XII), ORpol. 32(2011) nr 1, s. 53; toż: „*In ascolto di Dio nel deserto del mondo*”, IB VI, 2, s. 963-967.

2011

22. *Kościół sprzyja spotkaniu i dialogowi* (Przemówienie do uczestników 17. Zgromadzenia Europejskiej Unii Nadawców (EBU), 30 IV), ORpol. 32(2011) nr 6, s. 50-51; toż: *Al servizio della gente per il cammino della società*, IB VII, 1, s. 542-545.

23. *Sluchajcie słów Pana, aby były w was „duchem i życiem”* (Homilia podczas Liturgii Słowa na Plaza de Cibeles, 18 VIII), ORpol. 32(2011) nr 10-11, s. 10-11.

2012

24. *Potrzebne są nowe formy przekazywania Słowa Bożego* (Orędzie na Światowy Dzień Misyjny 2012 r., 6 I), ORpol. 33(2012) nr 3, s. 9-11; toż: *La missione centro e orizzonte della Chiesa*, IB VIII, 1, s. 31-36.

25. „*Milczenie i słowo drogą ewangelizacji*” (Orędzie na XLVI Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu, 24 I), ORpol. 33(2012) nr 3, s. 7-9; toż: *Silenzio e parola: cammino di evangelizzazione*, IB VIII, 1, s. 106-110.

26. *Kiedy wydaje się, że Bóg nie słyszy* (Audycja generalna, 8 II), 33(2012) nr 4, s. 46-48; toż: *Quando sembra che Dio non senta*, IB VIII, 1, s. 155-162.

27. *Kiedy Słowo nie ma słów* (Audycja generalna, 7 III), ORpol. 33(2012) nr 5, s. 51-53; toż: *Preghiera e silenzio*, IB VIII, 1, s. 265-273.

28. *Prawdziwą religią jest żyć, słuchając Boga* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 2 IX), ORpol. 33(2012) nr 11, s. 47-48; toż: *La legge di Dio è regola di vita*, IB VIII, 2, s. 125-128.

29. *Misjonarze nowej ewangelizacji* (Orędzie na Światowy Dzień Młodzieży 2013 r., 18 X), ORpol. 34(2013) nr 1, s. 14-18; toż: *Missionari della nuova evangelizzazione*, IB VIII, 2, s. 464-474.

30. *Tylko miłość może ocalić od upadku* (Przemówienie na placu Hiszpańskim, 8 XII), ORpol. 34(2013) nr 1, s. 35-36; toż: *Quella voce nel silenzio*, IB VIII, 2, s. 724-726.

2013

31. *Powołania znakiem nadziei opartej na wierze* (Orędzie na 50. Światowy Dzień Modlitw o Powołania, 2 II), ORpol. 34(2013) nr 2, s. 4-7; toż: *La sapienza della debolezza*, IB IX, s. 150-154.

FRANCISZEK

2013

1. *Posłuszeństwo to słuchanie, które wyzwala* (Homilia podczas Mszy św. w Domu świętej Marty, 11 IV), ORpol. 34(2013) nr 6, s. 11-13.

2. *Głos Jezusa* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 21 IV), ORpol. 34(2013) nr 6, s. 47-48; toż: *Giornata Mondiale di Preghiera per le Vacanze*, IF I, 1, s. 115-118.

3. Encyklika [...] *Lumen fidei*. O wierze (29 VI 2013, p. 29, 30; toż: *Lettera Enciclica Lumen Fidei*, IF I, 1, s. 410-458).

4. *Idźmy na rozstaje dróg* (Homilia podczas Mszy św. dla biskupów, kapłanów, zakonników i zakonnic i seminarzystów, 27 VII), ORpol. 34(2013) nr 10, s. 17-18; toż: *Servitori della comunione e della cultura dell'incontro*, IF I, 2, s. 80-84.

5. *Pasterze słuchający ludu* (Audiencja dla biskupów, 19 IX), ORpol. 34(2013) nr 11, s. 35-37; toż: *Accogliere, camminare, rimanere*, IF I, 2, s. 249-253.

6. *Być katechetą to powołanie* (Przemówienie do katechetów, 27 IX), ORpol. 34(2013) nr 11, s. 39-42; toż: *Essere catechista*, IF I, 2, s. 289-294.

7. *Z daleka lepiej słyszeć głos Boga* (Homilia podczas Mszy św. w Domu świętej Marty, 7 X), w: *Prawda jest spotkaniem. Słowa z Domu świętej Marty*, tłum. A.T. Kowalewska, Znak, Kraków 2019, s. 345-347.

8. *Słowo Boże* (Homilia podczas Mszy św. w Domu świętej Marty, 5 XII), w: *Prawda jest spotkaniem. Słowa z Domu świętej Marty*, tłum. A.T. Kowalewska, Znak, Kraków 2019, s. 424-425.

9. *Teolodzy są pionierami dialogu z kulturami* (Audiencja dla uczestników sesji plenarnej Międzynarodowej Komisji Teologicznej, 6 XII), ORpol. 35(2014) nr 1, s. 35-36; toż: *Siate pionieri del dialogo della Chiesa con le culture*, IF I, 2, s. 723-725.

10. *Pomóż nam nieustannie słuchać głosu Pana* (Modlitwa na placu Hiszpańskim, 8 XII), ORpol. 35(2014) nr 1, s. 15; toż: *Il grido dei poveri non ci lasci mai indifferenti*, IF I, 2, s. 737-738.

2014

11. *Słuchać Jezusa* (Homilia podczas Mszy św. w Domu świętej Marty, 7 I), w: *Prawda jest spotkaniem. Słowa z Domu świętej Marty*, tłum. A.T. Kowalewska, Znak, Kraków 2019, s. 454-456.

12. *W jaki sposób prowadzi się dialog* (Spotkanie z biskupami azjatyckimi w sanktuarium w Haemi, 17 VIII), ORpol. 35(2014) nr 8-9, s. 18-20; toż: *Alzatevi! Siete speranza dell'Asia!*, IF II, 2, s. 152-154.

13. *Mówcie jasno i słuchajcie z pokorą* (Przemówienie na rozpoczęcie obrad Synodu, 6 X), ORpol. 35(2014) nr 11, s. 4-5; toż: *Mai rassegnarsi alla divisione dei cristiani vedere ciò che unisce*, IF II, 2, s. 370-377.

14. *Słuchanie ludzi* (Audiencja generalna, 12 XI), ORpol. 35(2014) nr 12, s. 45-46; toż: *I Vescovi non siano autoritari, ascoltino anche i lontani*, IF II, 2, s. 526-533.

2015

15. *Wszystkie narody muszą słuchać ubogich* (Przemówienie do korpusu dyplomatycznego, 16 I), ORpol. 36(2015) nr 2, s. 14-15.

16. *Słuchajmy Ewangelii, nie plotek* (Homilia podczas Mszy św. w Domu świętej Marty, 3 II), w: Franciszek, *Bóg szuka nas na marginesie. Słowa z Domu świętej Marty*, tłum. A.T. Kowalewska, Znak, Kraków 2017, s. 373-375

17. *Rozmawiać to słuchać bliźniego* (Homilia podczas Mszy św. w Domu świętej Marty, 16 IV), w: Franciszek, *Bóg szuka nas na marginesie. Słowa z Domu świętej Marty*, tłum. A.T. Kowalewska, Znak, Kraków 2017, s. 437-439.

18. *Żli pasterze wiele mówią, a mało słuchają* (Homilia podczas Mszy św. w Domu świętej Marty, 25 VI), w: Franciszek, *Bóg szuka nas na marginesie. Słowa z Domu świętej Marty*, tłum. A.T. Kowalewska, Znak, Kraków 2017, s. 511-513.

2016

19. *Poświęćmy więcej czasu na słuchanie* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 17 VII), ORpol. 37(2016) nr 7-8, s. 58-59.

20. *Dialog jest wyrazem wielkiej potrzeby miłości Boga* (Audiencja jubileuszowa, 22 X), ORpol. 37(2016) nr 11, s. 43-44.

21. List apostolski na zakończenie Nadzwyczajnego Jubileuszu Miłosierdzia (20 XI), ORpol. 37(2016) nr 12, s. 4-14.

2017

22. *Dzień słuchania* (Homilia podczas Mszy św. w Domu świętej Marty, 23 III), ORpol. 38(2017) nr 3-4, s. 50-51.

2018

23. *Przyszłość zależy od umiejętności wzajemnego słuchania* (Przemówienie podczas spotkania z przedstawicielami władz Santiago, 16 I), ORpol. 39(2018) nr 2, s. 10-12.

24. *Chcę słuchać młodych bez filtrów* (Przemówienie do młodzieży w Santiago, 17 I), ORpol. 39(2018) nr 2, s. 17-21.

25. *Jak demaskować fałszywe wiadomości?* (Orędzie na Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu 2018 r., 24 I), ORpol. 39(2018) nr 2, s. 4-7.

26. *Aby przyjąć Słowo w sercu* (Audiencja generalna, 31 I), ORpol. 39(2018) nr 2, s. 49-50.

27. *Słowo jest prawem* (Audiencja generalna, 14 II), ORpol. 39(2018) nr 3-4, s. 38-39.

28. Adhortacja apostolska *Gaudete et exsultate* o powołaniu do świętości w świecie współczesnym (19 III), p. 16, 23, 66, 82, 149, 150, 156, 172, 173.

29. *Miłosierdzie rodzi nadzieję* (Przemówienie do misjonarzy miłosierdzia, 10 IV), ORpol. 39(2018) nr 5, s. 11-16.

30. *Autentyczne posłuszeństwo Słowu Bożemu* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 2 IX), ORpol. 39(2018) nr 10, s. 56-57.

31. *Dwie różne logiki* (Homilia podczas Mszy św. w Domu świętej Marty, 8 XI, streszczenie), ORpol. 39(2018) nr 12, s. 37-39.

32. *Tam, gdzie jest kłamstwo, nie ma miłości* (Audiencja generalna, 14 XI), ORpol. 39(2018) nr 12, s. 16-17.

33. *Krzyk ubogich zagłusza wrzawa nielicznych bogatych* (Homilia podczas Mszy św. z okazji II Światowego Dnia Ubogich, 18 XI), ORpol. 39(2018) nr 12, s. 10-11.

34. *„Rewolucja” służby może odmienić świat* (Przesłanie do młodych przed Światowym Dniem Młodzieży w Panamie, 21 XI), ORpol. 39(2018) nr 12, s. 12.

35. *Bilet w jedną stronę* (Homilia podczas Mszy św. w Domu świętej Marty, 30 XI, streszczenie), ORpol. 39(2018) nr 12, s. 48-49.

36. *Naucz nas się modlić* (Audiencja generalna, 5 XII), ORpol. 40(2019) nr 1, s. 46-47.

37. *W Betlejem, w „domu chleba”, Bóg rodzi się w żłobie* (Homilia podczas Pasterki, 24 XII), ORpol. 40(2019) nr 1, s. 12-13.

2019

38. „*Kultura nadużyć*” raną zadaną wiarygodności Kościoła (List do biskupów Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, 1 I), ORpol. 40(2019) nr 1, s. 7-11.

39. *Odkrycie tajemnicy niewypowiadalnego imienia* (Audiencja generalna, 2 I), ORpol. 40(2019) nr 1, s. 50-51.

40. *Braterstwo nową granicą chrześcijaństwa* (List z okazji 25. rocznicy powstania Papieskiej Akademii „Pro Vita”, 6 I), ORpol. 40(2019) nr 2, s. 45-49, p. 4.

41. *Stajecie się mistrzami i twórcami kultury spotkania* (Przemówienie podczas spotkania z uczestnikami 34. Światowego Dnia Młodzieży na Campo Santa Maria la Antiqua, 24 I), ORpol. 40(2019) nr 2, s. 17-19.

42. Posynodalna Adhortacja Apostolska *Christus vivit* do młodych i całego Ludu Bożego (25 III).